

УДК 728.51

Дорошенко Т.А., канд. арх., доцент Лях В.М.,
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка

ОСОБЛИВОСТІ АРХІТЕКТУРНИХ РІШЕНЬ ІСТОРИЧНИХ І СУЧАСНИХ ГОТЕЛІВ

Розглянуто особливості архітектурних рішень історичних і сучасних готелів та їх виразність в містобудівному середовищі, способи та приклади архітектурних рішень готелів.

Ключові слова: готель, архітектурне рішення, сучасні принципи

Вступ. Будівлі готелів займають особливе місце, порівняно з іншими спорудами різних функціональних призначень, в структурі міста та в житті людей. Так багато готелів існують вже давно, мають свою історію і традиції. Рівень їх комфорту залишається високим, оскільки в процесі реконструкції і оновлення вони стають оснащеними всіма засобами сучасного інженерного устаткування. При цьому зовнішній вигляд будівлі й інтер'єр відтворюються до первинного вигляду.

Форма самої будівлі готелю впродовж століть зазнавала постійних змін, але характер і вид обслуговування завжди зберігали свою специфіку, яка відрізняла його від інших будівель загальної міської забудови. За увесь час існування готелів склалися декілька способів їх вирішення. Перший полягав у тому, що готель вирішувався у вигляді компактного масиву, який органічно вписувався у загальну структуру забудови та вуличної мережі. Приклади таких готелів часто зустрічаються в архітектурі XIX – поч. XX ст. Другий спосіб зустрічається рідше та при цьому готель має вигляд окремого масиву з своїм обслуговуванням, устаткуванням та процесами [2].

Архітектура готелів – це явище сучасної художньої культури. Гармонійне поєднання функціонального, конструктивного і естетичного чинників дає в результаті не просто будівлю готелю, а витвір архітектури, що відображає особливості своєї епохи.

Основний матеріал. Архітектурно-планувальні рішення готелів часто диктуються природно-кліматичними чинниками, культурно-історичними особливостями певного регіону, його архітектурними традиціями. Саме використання традиційних для даної місцевості планувальних прийомів і будівельних матеріалів у поєднанні з несподіваними новаторськими ідеями забезпечує готелю такий привабливий національний колорит.

Вони розрізняються за призначенням, місткістю, поверховістю, типами конструкцій, рівнями комфорту, режимами експлуатації (цілорічні, сезонні), місцем розташування (місто, курорт тощо), функціональним призначенням, забезпеченістю харчуванням, тривалістю проживання в них, рівнями цін. Усі ці фактори враховуються при проектуванні й впливають на склад приміщень готелю, архітектурно-планувальну структуру будівлі тощо. Основні ознаки, що характеризують готелі, це: місткість, поверховість, призначення і рівень комфорту. Всі ці ознаки у свою чергу впливають на архітектурно-планувальне рішення та імідж готелю.

Сучасні багатоповерхові готелі – комплекси з дуже високим рівнем комфорту, пропонують широкий набір послуг, мають розвинену інфраструктуру. Роль готелю в сучасному житті важко переоцінити. Він повинен виправдати всі очікування клієнта, стати для нього житлом у будь-який час. Архітектура готелю або готельного комплексу, включає зовнішній вигляд будівель і внутрішнє планування, ландшафтну організацію території і внутрішнє вбрання приміщень. Кожна складова важлива та з'єднуючись в одне гармонійне ціле, вони стають закінченим художнім творінням, яке відповідає загальній ідеї готелю. Виразна архітектурна зовнішність стає тим візуальним чинником, який справляє гарне враження на клієнта. Аналізуючи різноманіття тих, що існують на сьогоднішній день в світі готелів і готельних комплексів, можна зробити висновок, що практично всі сучасні архітектурні напрями і течії знайшли тут своє віддзеркалення. Це пов'язано з тим, що будучи складним і комплексним по своєму призначенню об'єктом, що поєднує в собі разом житло та суспільно-розважальні функції, готель надає можливість архітекторові втілити найсміливіші новаторські ідеї, створити виразний образ, що запам'ятовується.

Імідж готелю – поняття складне і багатогранне, він стає результатом втілення в життя концепції готелю, тієї ідеї, яка лягає в основу його створення. Можна сказати, що позитивний імідж з'являється при гармонійній єдності форми і змісту. При цьому архітектурне вирішення готелю визначає форму та його особливості.

У Європі, де збереглося безліч справжніх пам'ятників архітектури, де сильні культурно-історичні традиції, в архітектурі готелів чітко простежується тенденція дбайливого відношення до історії, коли старі будівлі знаходять нове життя. Найбільш фешенебельні з них розташовуються в старовинних будівлях, що представляють архітектурно-історичну цінність в міській забудові, яка склалася. Такі готелі часто відомі на весь світ. Наприклад, паризький «Hotel Meurice», який вважається престижним готелем Франції і входить до складу знаменитої «Dorchester Group», яка включає найбільш фешенебельні готелі світу. За 183 роки свого існування готель реконструювали три рази: у 1907, 1947 і 2000 роках.

Архітектор і дизайнер, що здійснювали проєкт перебудови, чудово усвідомлювали той факт, що «Meurice» не просто старий готель Парижа, а частина його історії [4].

У Парижі, який називають вітальною для всього світу, існує велика кількість готелів, розташованих в оновлених старовинних будівлях. Це готель «Saints-peres» – чарівний і шляхетний за атмосферою старовинний особняк з повністю відреставрованими інтер'єрами і готель «Lotti», що вперше відкрився в 1910 р., де номери оформлені в стилях Людовика XV і Людовика XVI. Готель «Lancaster», побудований в 1889 р. У самому центрі Парижа розташований великий і єдиний «Ritz». Він наповнений всіма зручностями та естетичними якостями. У знаменитому місті Швейцарії Цюріху, який залишаючись одним з найбільших бізнес-центрів світу, сполучає вишуканість старини і елегантну простоту сучасного культурного центру, знаходиться «Dolder Grand Hotel», що дозволяє повною мірою оцінити це поєднання. Розташований на високому пагорбі в старовинному міському парку, він був побудований близько ста років тому в стилі «ар-нуво», такому популярному сторіччя тому. Зовнішність готелю відповідає навколишньому пейзажу і нагадує замок.

Тенденція отримання старими будівлями нового життя і нової долі привела до того, що замки стали сьогодні твердинями гостинності. Середньовічний замок «Amberley», що знаходиться в ста двадцяти кілометрах від Лондона. Він вражає чудовою атмосферою відокремленості і безтурботного спокою, властивий замському готелю світового класу. Достовірність історії «Amberly Castle», що захоплює дух є дуже привабливою для туристів. Останнім часом все більше розповсюдження отримує дещо інший підхід до архітектурного вирішення готелів, що розміщуються в історичних будівлях. Дбайливо відносячись до зовнішнього вигляду і фасадів, архітектор залишає за собою право створювати абсолютно новий по стилю і духу інтер'єр. Архітектурна зовнішність таких готелів переважно не має національного забарвлення – це, перш за все, візуальний образ сучасної архітектури, що вражає уяву сміливістю форм і технічних рішень. Архітектура таких готелів гранично функціональна і сучасна, використовує новітні досягнення будівельних технологій, сучасні конструкції і будівельні матеріали. Це характерні для багатопверхового будівництва каркасні системи (колони і балки із сталі або монолітного бетону), легкі теплозберігаючі конструкції, що захищають, міцне дзеркальне скло і так далі. Зазвичай такі готелі розміщуються в урбанізованій високо щільній забудові нових районів крупних міст, поблизу центрів ділової і комерційної активності, де підвищена поверховість будівель викликана високою вартістю землі. Об'єднані загальною приналежністю до сучасної архітектури, кожен з них все ж таки має свою неповторну зовнішність. Вони є у всіх найбільших містах світу і втілюють собою розквіт цивілізації високих технологій.

Новітнє прогресивне інженерне устаткування – системи енерго- і водопостачання, вентиляції і обігріву дозволяють створювати всередині готельного комплексу свій мікроклімат, комфортне для людини середовище. Сучасні конструкції дають можливість перекривати великі прольоти, формувати складний багаторівневий простір з галереями, внутрішніми дворами і зимовими садами, робити світлопрозору покрівлю. Будучи автономним «містом в місті», такі комплекси дають можливість клієнтові реалізувати свої потреби в розвагах і відпочинку, не виходячи за його межі. Крім того там створені всі умови для успішного проведення різних бізнес-заходів – з'їздів, конференцій і так далі.

Високі темпи повсякденного життя і погана екологічна ситуація в сучасних мегаполісах примушують людину повертатися обличчям до природи, черпати в ній життєві сили. Тихе і розмірене провінційне життя, спокій і відокремленість на лоні природи, національний колорит і особливості місцевої кухні роблять «агротуризм» все більш привабливим. Готелі, що пропонують такий відпочинок зазвичай розташовуються в сільській місцевості в будівлях традиційної архітектури. Готель «Борго» в Тоскані, розташований в старовинній будівлі, типовій для середземноморської архітектури.

Національний колорит – одна з основних особливостей, характерних для архітектури замських готелів, призначених для відпочинку. Використання в архітектурній зовнішності традиційних для даної місцевості прийомів, деталей і матеріалів дозволяє гармонійно вписати будівлю в навколишнє середовище і оптимально пристосуватися до природно-кліматичних умов. Окрім цього національний колорит, присутній як в архітектурній зовнішності, так і в оформленні інтер'єру є важливим емоційно-естетичним чинником. Виразність зовнішності досягається за рахунок сміливих конструктивних рішень, застосування новітніх матеріалів і технологій. Поверховість зазвичай обмежена, особлива увага приділяється тому, щоб нова будівля була гармонійно вписана в існуючу забудову і не руйнувала цілісність історичного середовища. Історичні будівлі оновлюються, фасади реставруються, інженерне обладнання повністю модернізується. Інтер'єр оформляється у дусі минулої епохи, або в сучасному стилі. Старовинні палаци, садиби і середньовічні замки перетворюються в замські готелі, де сучасне інженерне устаткування, високий рівень обслуговування, і атмосфера справжньої розкоші справляють незабутнє враження.

Багатоповерхові будівлі, з прилеглою прибережною територією, де розташовані пляж, відкриті басейни, бари і майданчики для відпочинку, зазвичай будуються відповідно до архітектурної традиції даної місцевості. Їх архітектурно-планувальне рішення передбачає орієнтацію номерів і ресторанів так, щоб звідти відкривався вигляд на море. В зовнішності готелів простежується вплив традиційної для гірської місцевості архітектури. Інколи готелі розміщуються в

спорудах, в яких раніше знаходилися промислові підприємства, де конструкції і великі площі дозволяють сформувати цікавий, багаторівневий простір, організувати внутрішній дворик – атриум, і компенсувати безликість індустріального оточення незвичністю внутрішнього дизайну. Під невеликі готелі можуть бути переобладнані споруди старовинних млинів, водонапірних башт і так далі.

Висновок. Останнім часом у зв'язку із значним зростанням туризму та економічних передумов відзначається тенденція до збільшення місткості деяких нових готелів. Будівництво готелів великої місткості викликано в першу чергу економічними міркуваннями. При збільшенні місткості з'являється доцільність застосування більш потужного і сучасного технологічного та інженерного обладнання, підвищується відношення робочої площі до загальної, скорочується підсобна площа, а також площа коридорів, холів, проходів по відношенню до площі, наданої безпосередньо у розпорядження гостей, що призводить до скорочення питомих будівельних витрат.

Література

1. Ваген Л. Гостиничный бизнес: учебное пособие / Ваген Л. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2008. – 214 с.
2. Волков Ю.Ф. Интерьер и оборудование гостиниц и ресторанов / Волков Ю.Ф. – 2-е изд. – Ростов-на-Дону, 2004. – 176 с.
3. Котлер Ф. Гостеприимство и туризм: учебник для вузов / Котлер Ф., Боуэн Дж., Мейкенз Дж.; под ред. Ноздревой Р. Б. – М. : ЮНИТИ, 2004. – 314 с.

Аннотация

Рассмотрены особенности архитектурных решений исторических и современных отелей, их выразительность в градостроительной среде. Способы и примеры архитектурных решений отелей.

Ключевые слова: отель, архитектурные решения, современные принципы.

Abstract

Features of historical and contemporary hotel architectural solutions are discussed. Their expressions in city planning environment are researched. Methods and examples of architectural hotel solutions are shown.

Keywords: hotel, architectural solutions, contemporary principles.